

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija

PRAMONĖS LŪKESČIŲ INDEKSAS

2018 m. II pusmetis

Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) nuo 2015 m. rengia ir pristato Pramonės Lūkesčių Indeksą (PLI) – apklausos pagrindu paruoštą aukščiausio lygio Lietuvos vadovų nuomonių ir prognozių analizę. Šis indikatorius leidžia apibendrinti asmenų, turinčių įtaką ne tik jų vadovaujamų įmonių rezultatams, bet ir visos šalies ekonomikos būsenai, įžvalgoms bei prognozėms. Atliekant tyrimą buvo apklausti 80 didžiausių Lietuvos įmonių vadovai iš visų pagrindinių apdirbamosios pramonės sektorių.

Priklausomai nuo apklaustų vadovų pateiktų atsakymų, galutinė PLI išraiška gali svyruoti nuo 0 iki 100 punktų:

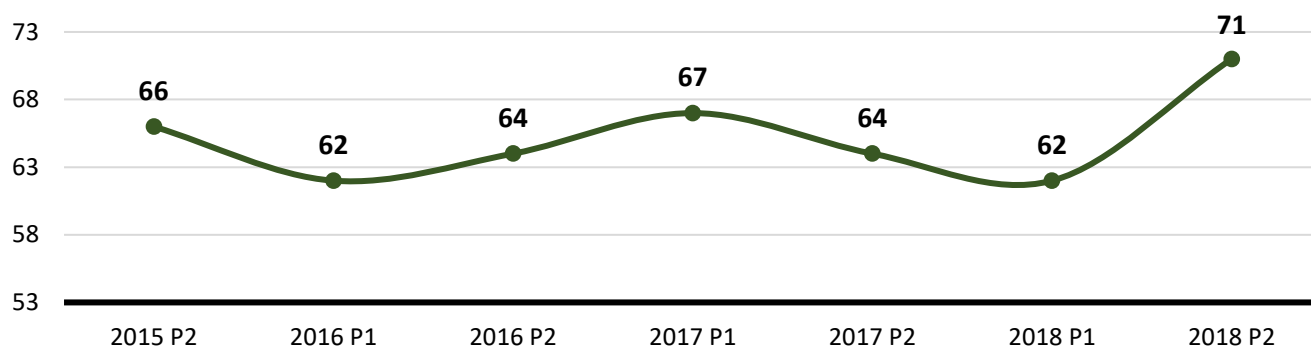
Indekso skaitinė reikšmė	Paaiškinimas
PLI = 100	Labai pozityvios nuotaikos, numatomas užtikrintas augimas
100 > PLI > 50	Vyrauja teigiamos nuotaikos, bus jaučiamas nuosaikus augimas
PLI = 50	Neaiškios nuotaikos, o ateities perspektyvos vertinamos atsargiai ir neužtikrintai
50 > PLI < 0	Įsivyravo neigiamos ir neužtikrintos nuotaikos, jaučiamas nuosaikus kritimas
PLI = 0	Matomas aiškus nuosmukio laikotarpis

TURINYS

PRAMONĖS LŪKESČIAI 2018, II PUSMETIS.....	4
LŪKESČIŲ INDEKSO KOMPONENTŲ DINAMIKA	6
GAMYBA IR GAMYBOS PAJĖGUMAI	6
EKSPORTAS	6
VIDAUS VARTOJIMAS	7
DARBO RINKA	8
INVESTICIJOS IR SKOLINIMAS.....	8

PRAMONĖS LŪKESČIAI 2018, II PUSMETIS

APDIRBAMOSIOS PRAMONĖS LŪKESČIŲ INDEKSAS

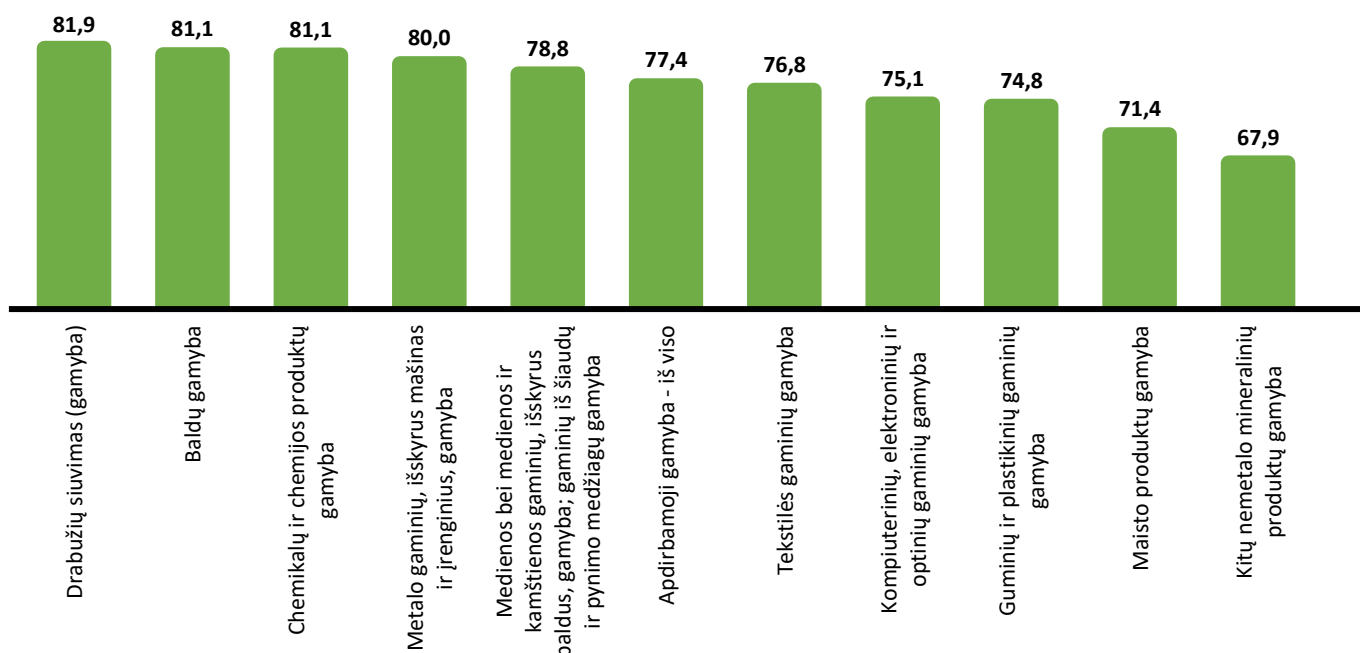

1 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

Didžiausių Lietuvos gamintojų lūkesčiai 2018 m. antrajam pusmečiui yra pozityvūs ir žada tolesnę Lietuvos apdirbamosios gamybos plėtrą. Antrojo šių metų pusmečio pramonės lūkesčių indekso reikšmė siekia 71 punktą ir gerokai (21 punktu) viršija kritinę 50-ies punktų ribą, skiriančią plėtrą nuo susitraukimo. Negana to, pozityviai nuteikia tas faktas, kad yra nutraukta du pusmečius iš eilės fiksuota gamintojų optimizmo mažėjimo tendencija. Išaugęs gamintojų optimizmas yra plataus masto – visuose sektoriuose, išskyrus elektronikos bei medienos pramonę, yra užfiksuotas gamintojų lūkesčių pagerėjimas. Didžiausias optimizmas antrajam pusmečiui yra fiksuojamas metalų ir inžinerinės pramonės sektoriuje.

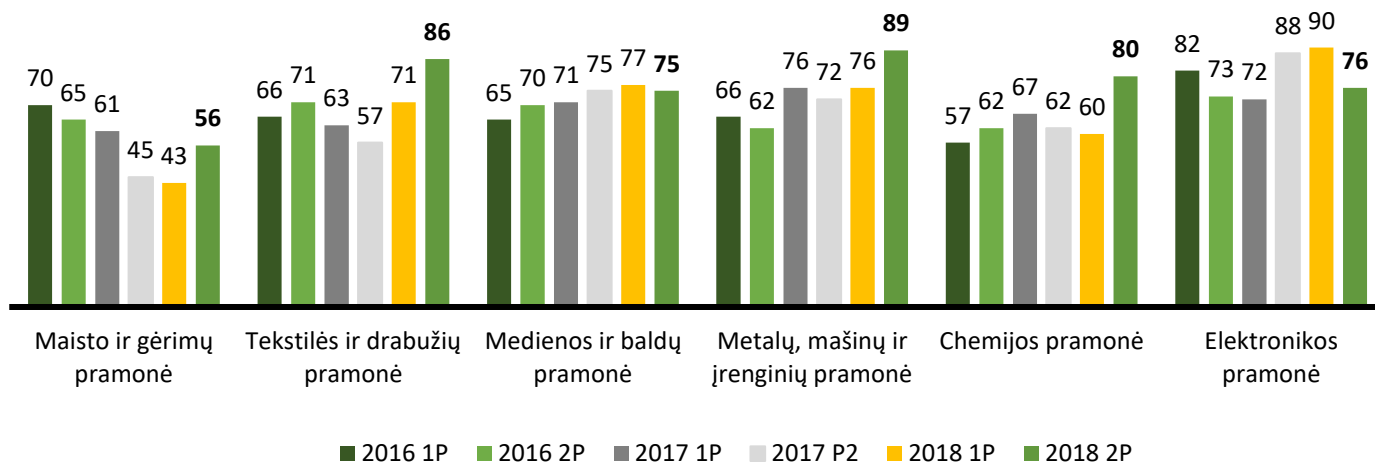
Palyginti su 2017 m. antruoju pusmečiu, pagerėjo keturių apdirbamosios gamybos sektorių lūkesčiai (maisto ir gėrimų pramonė, tekstilės pramonė, metalų, mašinų ir įrenginių pramonė bei chemijos pramonė). Per metus labiausiai pagerėjo tekstilės pramonės lūkesčiai (+29 punktai), kas taip pat puikiai atsispindi ir tekstilės pramonės gamybos dinamikoje šiemet: 2018 m. sausį-liepą, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, tekstilės pramonės gamybos apimtys išaugo 11,5 proc. Šiam augimui esminės įtakos turėjo besitęsiantis ekonomikos augimas eksporto rinkose (Centrinė Europa, Skandinavija), nuo kurių Lietuvos tekstilės pramonė yra itin priklausoma (75 proc. tekstilės sektoriaus produkcijos yra parduodama eksporto rinkose). Per metus taip pat reikšmingai (+17 punktų) pagerėjo metalų ir inžinerijos pramonės lūkesčiai. Šį pagerėjimą gerai atspindi ir oficiali statistika: pavyzdžiui, šiemet metalo gaminių gamybos apimtys padidėjo 12,1 proc.; variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamybos apimtys per metus išaugo trečdaliu; mašinų ir įrangos segmento gamybos apimtys išaugo daugiau nei dešimtadaliu. Kaip ir tekstilės pramonės atveju, esminės įtakos lūkesčių pagerėjimui metalų ir inžinerijos pramonėje turėjo paklausos augimas ES rinkoje, o taip pat stiprėjanti Lietuvos inžinerijos pramonės integracija į europines gamybos grandines, bei kryptinga eksporto plėtra (orientacija į Skandinaviją bei Centrinę Europą).

APDIRBAMOJI GAMYBA: GAMYBOS PAJĖGUMŲ PANAUDOJIMO LYGIS, 2018 M., PROC.

2 lentelė. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

APDIRBAMOSIOS PRAMONĖS SEKTORIŲ LŪKESČIŲ INDEKSAS

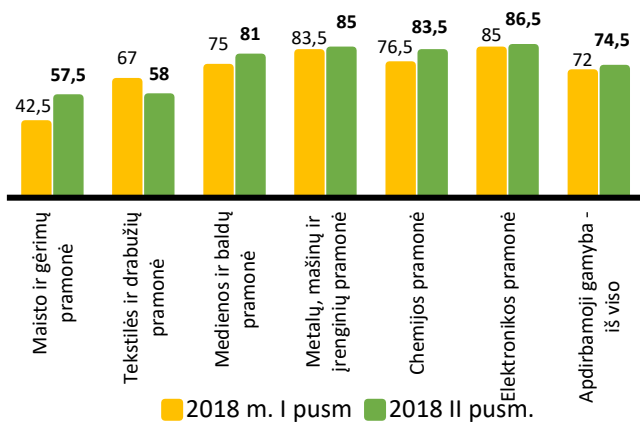

3 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusb. lūkesčių apklausa

LŪKESČIŲ INDEKSO KOMPONENTŲ DINAMIKA

GAMYBA IR GAMYBOS PAJĖGUMAI

GAMYBOS APIMČIŲ INDEKSAS, PUNKTAI

4 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

Antrajam šių metų pusmečiui gamintojai pateikė optimistines gamybos apimčių prognozes: gamybos apimčių indekso reikšmė siekia 74,5 proc. ir išlieka itin aukštame lygyje, kas leidžia tikėtis gamybos apimčių augimo šių metų antrąjį pusmetį. Pozityviai nuteikia ir tai, kad naujų užsakymų indekso reikšmė išlieka aukštame lygyje. Stabiliai aukštame lygyje išlieka ir gamybinių pajėgumų panaudojimo indekso reikšmė, kuri antrąjį pusmetį siekia 69,5 punktų. Lyginant su ankstesniu pusmečiu, pastebimai išaugo maisto pramonės gamybos indeksas, kas pirmiausiai yra susiję su įsibėgėjusiu vidaus vartojimo augimu – maisto pramonė eksportuoja tik 44 proc. visos pagaminamos produkcijos, kas yra gerokai mažiau nei bendras pramonės vidurkis (62 proc.). Tačiau maisto pramonės respondentai taip pat pateikė kiek geresnes eksporto prognozes, tad eksporto komponentas taip pat prisidėjo prie pagerėjusių maisto pramonės gamybos prognozių. Likusiuose sektoriuose gamybos indekso reikšmės per pusmetį iš esmės nepakito ir lieka labai aukštame lygyje. Tai rodo, kad visi sektoriai šių metų antrąjį pusmetį ketina didinti gamybos apimtį, o tai yra labiausiai susiję su augančia išorės paklausa.

Dėl augančios paklausos ir didesnio naujų užsakymų skaičiaus dalis gamintojų gali investuoti į pajėgumų didinimą, o didžiausia naujų investicijų tikimybė yra tekstilės, medienos ir baldų, chemijos, metalų gaminių sektoriuose – čia gamybinių pajėgumų panaudojimo lygis yra aukščiausias tarp visų pramonės sektorių

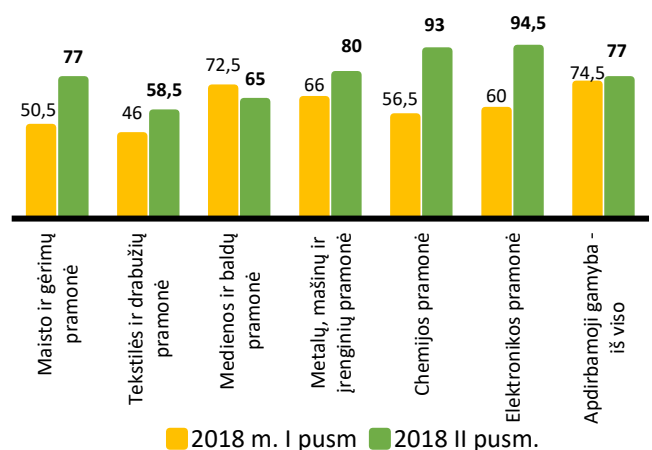
(viršija 80 proc.). Mažiausios gamybos pajėgumų panaudojimo reikšmės šiuo metu yra maisto pramonėje (71,4 proc.) – tad čia naujų investicijų į pajėgumų didinimą tikimybė yra mažiausia. Be to, maisto sektoriuje gamybos pajėgumų panaudojimo lygis nesiekia 75 proc., todėl esamų gamybos pajėgumų pakanka siekiant patenkinti visą paklausą.

LPK apklausa rodo, kad antrąjį šių metų pusmetį net 86 proc. respondentų ketina investuoti į gamybos pajėgumus – tačiau tik pusė iš jų ketina investuoti į pajėgumų didinimą. Likusi pusė ruošiasi investuoti į esamų pajėgumų technologinį atnaujinimą. Vietoje pajėgumų didinimo, dalis respondentų yra labiau linkę investuoti į technologijų atnaujinimą, kas taip pat susiję su ganėtinai sparčiu darbo kaštų augimu. Didele dalimi naujos investicijos į gamybos pajėgumus yra daromos pasitelkiant įmonių vidinius resursus – taip atsakė daugiau nei pusė (57 proc.) respondentų.

Šiuo metu būtent nestabili situacija išorės rinkose yra pagrindinė rizika naujų investicijų į pajėgumų didinimą kontekste – t.y. staigus šokas pasaulio ekonomikoje reikšmingai sumažintų paklausą eksporto rinkose ir naujos investicijos į pajėgumų didinimą gali paprasčiausiai neatsipirkti.

EKSPORTAS

EKSPORTO APIMČIŲ INDEKSAS, PUNKTAI

5 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

Eksporto apimčių indekso reikšmė antrajam šių metų pusmečiui išlieka stabiliai aukštame lygyje ir siekia 74,5 punktus. Tokia aukšta eksporto indekso reikšmė šių metų pabaigai nuteikia gana optimistiškai – gamintojai

aiškiai indikuoja, kad toliau didins eksporto apimtis, o per visus 2018 m. būtų realu tikėtis bent 8 proc. lietuviškos kilmės prekių eksporto augimo. Lyginant su ankstesniu pusmečiu, pastebimai pagerėjo maisto pramonės eksporto prognozės, kas pirmiausiai yra susiję su eksporto plėtra už ES ribų (ypač į Kiniją). Iš kitos pusės, lyginant su ankstesniu pusmečiu, pablogėjo tekstilės pramonės eksporto prognozės – čia eksporto indekso reikšmė nukrito iki 46 punktų, kas rodo stabilias eksporto apimtis, tačiau be augimo. Tekstilės pramonės atveju eksporto prognozių pablogėjimas didele dalimi yra techninio pobūdžio – galimybes dar labiau didinti eksporto apimtis riboja beveik maksimalus gamybos pajėgumų panaudojimas, kas trukdo įmonėms prisiimti naujų užsakymų.

Vis dėlto, nepaisant stabiliai optimistinių eksporto prognozių, keli rizikos veiksniai gali lemti lėtesnę nei šiuo metu numatyta eksporto plėtrą šių metų gale. Pirma – kaip ir buvo tikėtasi, euro zonos ekonomika pirmąjį šių metų pusmetį augo gerokai lėčiau nei pernai.

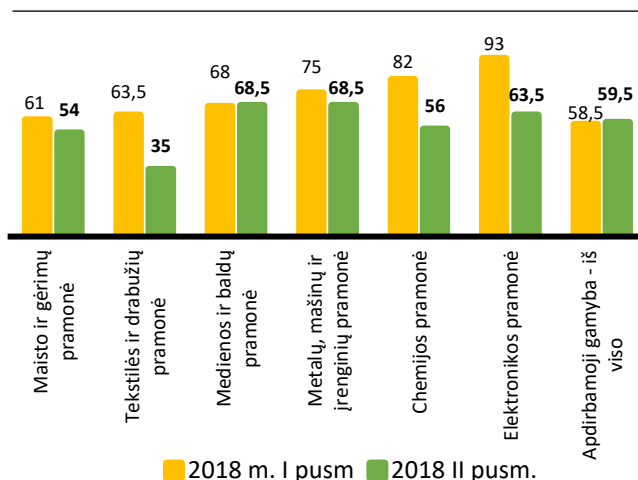
Išaugusi prekybos karų rizika yra antras rizikos šaltinis Lietuvos pramonės eksporto rodikliams. Prekybos karai kelia netiesioginių Lietuvos eksporto praradimų riziką per eksportą į ES rinkas, o ypač didelėje rizikos zonoje yra Lietuvos pramonės sektoriai, turintys didelę priklausomybę nuo kontraktinės gamybos užsakymų, pvz. metalų apdirbimo pramonė, mašinų ir įrenginių pramonė, transporto priemonių ir jų dalių segmentas, tekstilės pramonė, medienos apdirbimo pramonė. Padidinti muitai ir kiti pasauliniai prekybos apribojimai taip pat gali pakenkti stambesnių Lietuvos pramonės gamybos partnerių pelningumui – todėl ir gamybos partneriai Lietuvoje taip pat gali sulaukti prašymo atitinkamai sumažinti kontraktinės gamybos įkainius, o tai jau suduotų smūgį Lietuvos pramonės pelningumui, apribotų įmonių skolinimosi ir gamybos plėtros galimybes.

Kai ir buvo minėta anksčiau, rekordiškai aukštas gamybos pajėgumų apkrovimo lygis Lietuvos pramonėje taip pat gali gerokai apriboti Lietuvos eksporto plėtrą. Galų gale, užsitęsęs darbo užmokesčio augimas taip pat išlieka rizikos aspektų sąrašė. Visgi, šiemet darbo kaštų augimas neatsispindi Lietuvos pramonės produkcijos kainose – pvz., šiemet apdirbamosios pramonės eksportuojamos produkcijos kainos padidėjo tik 1,3 proc., prie ko labiausiai

prisidėjo tabako sektorius (+14,6 proc.); kituose sektoriuose eksportuojamos produkcijos įkainiai beveik neišaugo – pvz., metalo gaminių produkcijos kaina per metus padidėjo 2 proc., eksportuojamų maisto produktų kainos padidėjo 0,7 proc.; baldų kainos išaugo taip pat 0,7 proc. Eksportuojamų tekstilės prekių kaina per metus apskritai susitraukė 1,7 proc. Taigi, dėl aršios konkurencijos išorės rinkose Lietuvos gamintojai absorbuoja didesnę augančių darbo kaštų dalį, t.y. augančius darbo užmokesčio kaštus kompensuoja iš vidinių resursų.

VIDAUS VARTOJIMAS

VIDAUS VARTOJIMO INDEKSAS, PUNKTAI

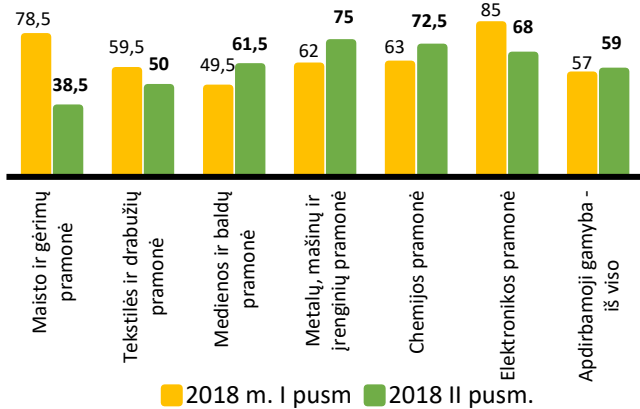

6 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

Gamintojų pateiktos vidaus vartojimo prognozės taip pat išlieka optimistinės – vidaus vartojimo indeksas antrajam pusmečiui siekia 59,5 punktus ir, lyginant su ankstesniu pusmečiu, nežymiai pakilo. Iš esmės spartėjantį vidaus rinkos augimą atspindi ir oficiali statistika: pirmąjį šių metų pusmetį mažmeninės prekybos apyvarta padidėjo 6,4 proc., o didžiausios įtakos šiam sparčiam vidaus rinkos augimui turėjo dešimties metų aukštumuose esantis vartotojų optimizmas bei spartus darbo užmokesčio augimas – kuriam esminės įtakos turi ganėtinai įtempta situacija darbo rinkoje ir beveik nemažėjantis nedarbo lygis.

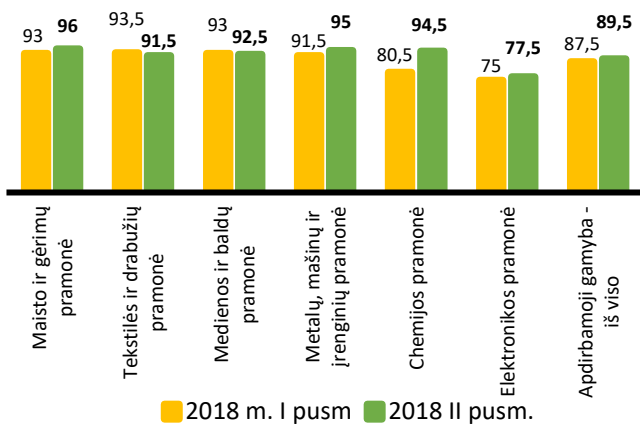
DARBO RINKA

DARBUOTOJŲ SKAIČIAUS INDEKSAS, PUNKTAI

7 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

DARBO UŽMOKESČIO INDEKSAS, PUNKTAI

8 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

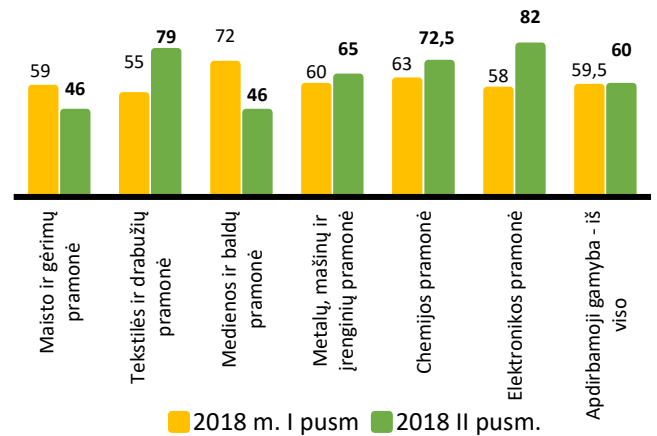
Šių metų antrą pusmetį respondentų pateiktos darbuotojų skaičiaus bei darbo užmokesčio prognozės, kaip ir įprasta, gana stipriai kontrastuoja. Tuo metu kai darbuotojų skaičiaus indeksas tik nežymiai viršija 50-ies punktų ribą (59 p.), darbo užmokesčio indeksas išlieka itin aukštame lygyje ir siekia net 89,5 punktus. Taigi, antrąjį šių metų pusmetį gamintojai yra nusiteikę tiek didinti darbuotojų skaičių, tiek ir didinti darbo užmokestį, tačiau didesnis dėmesys yra skiriamas būtent darbo užmokesčio didinimui – kam įtakos turi tiek augančios gamybos apimtys, tiek ir įtempta situacija darbo rinkoje.

Lyginant su ankstesniu pusmečiu, darbo užmokesčio prognozės atskiruose sektoriuose iš esmės liko nepakitusios, t.y. išliko stabiliai aukštame lygyje.

Darbuotojų skaičiaus prognozės, lyginant su ankstesniu pusmečiu, pagerino medienos ir baldų; metalo ir chemijos pramonės sektoriai, kam didžiausias įtakos turėjo gamybos apimčių ir eksporto apimčių augimas. Tačiau lyginant su ankstesniu pusmečiu, pablogėjo darbuotojų skaičiaus prognozės maisto pramonėje bei tekstilės sektoriuose. Minėta prognozių pablogėjimą iš dalies gali paaiškinti įmonių dėmesys gamybos efektyvumo didinimui ir/arba naujos investicijos į išmanesnius, efektyvesnius gamybos įrenginius. Sparčiai augant darbo kaštams ir trūkstant darbo jėgos, įmonės nukreipia finansus į gamybos efektyvumo ir produktyvumo didinimą.

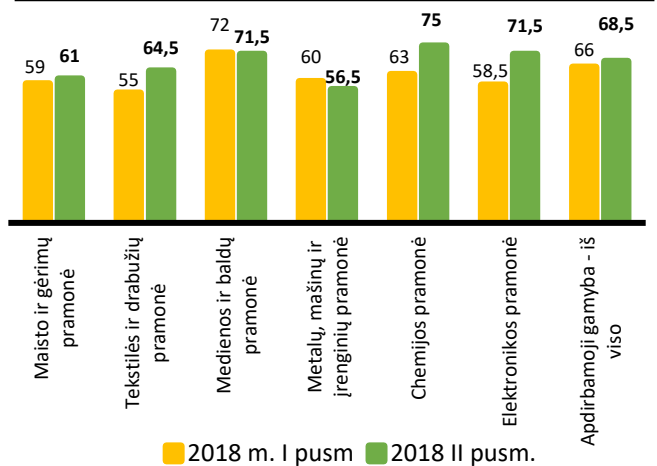
INVESTICIJOS IR SKOLINIMAS

INVESTICIJŲ APIMČIŲ INDEKSAS, PUNKTAI

9 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

SKOLINIMOSI INDEKSAS, PUNKTAI

10 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

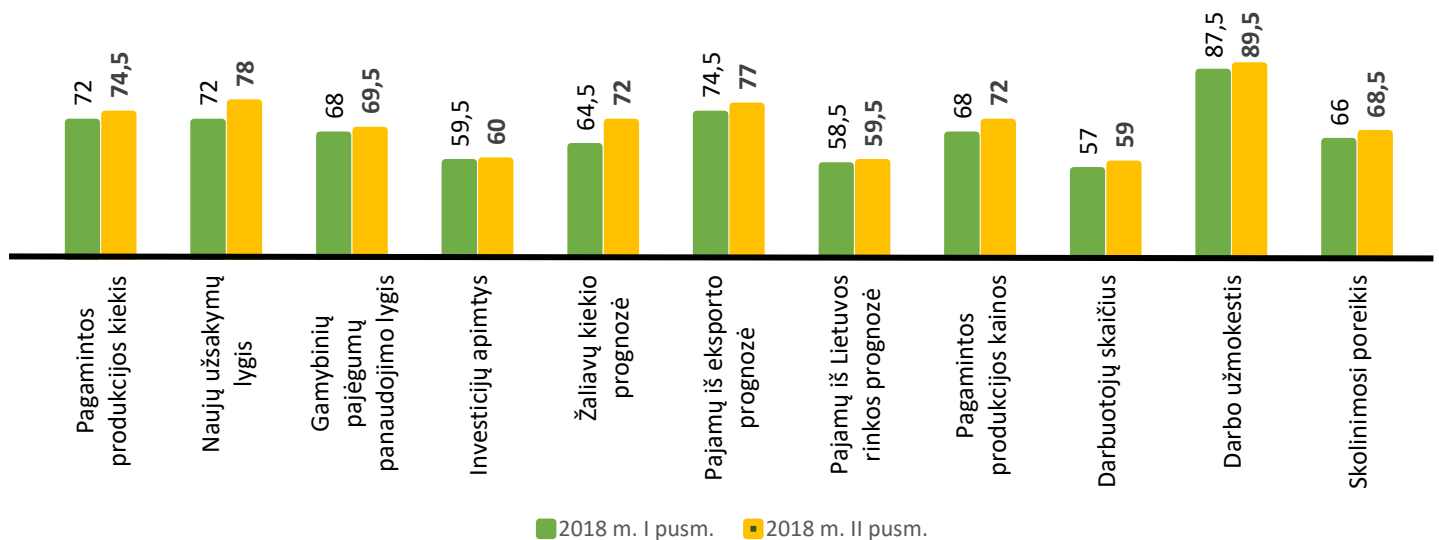

Investicijų indekso reikšmė antrajam šių metų pusmečiui siekia 60 punktų ir, palyginti su pirmu pusmečiu, liko nepakitusi. Tačiau indekso reikšmė lygiai 10 punktais viršija kritinę 50 punktų ribą, o tai aiškiai signalizuoja įmonių ketinimus atlikti investicijas, kas pirmiausiai yra susiję su optimistinėmis gamybos ir eksporto prognozėmis bei itin aukštu gamybos pajėgumų apkrovimu. Pavyzdžiui, lyginant su ankstesniu pusmečiu, pastebimai išaugo tekstilės ir elektronikos pramonės investicijų indeksai – tam įtakos turėjo išaugęs respondentų optimizmas dėl eksporto užsakymų bei aukštas gamybinių pajėgumų apkrovimo lygis abiejuose sektoriuose. Maisto

pramonėje, priešingai, investicijų indekso reikšmė per pusmetį susitraukė, o dabartinė reikšmė rodo labai ribotus maisto pramonės įmonių ketinimus atlikti investicijas.

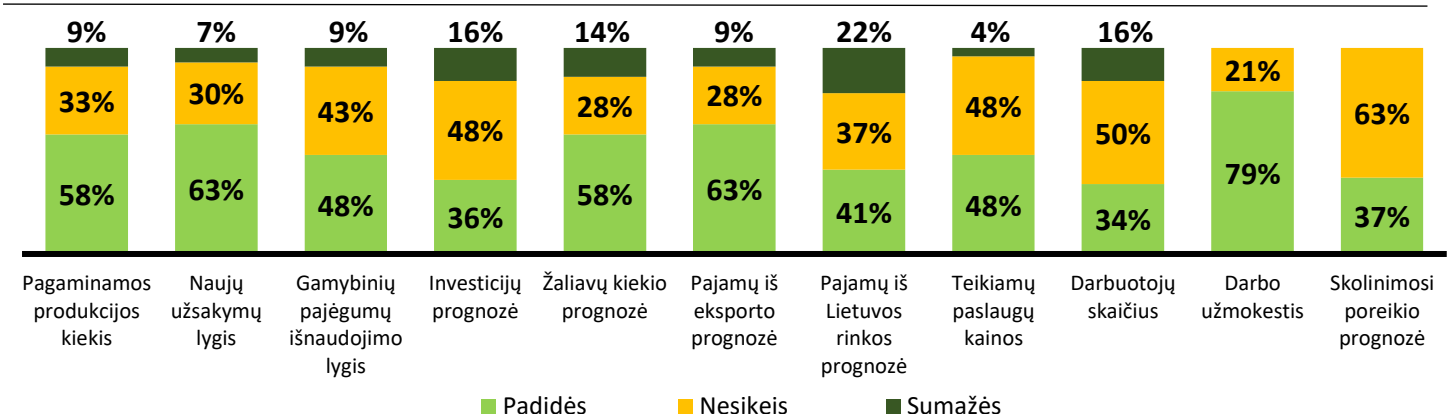
Skolinimosi indekso reikšmė išliko stabiliai aukštame lygyje ir siekia 68,5 punktus. Kaip ir investicijų indekso atveju, per pusmetį bendras skolinimosi indeksas liko stabiliai aukštas. Tačiau didelis augimas fiksuojamas tekstilės ir elektronikos pramonėje, o tai reiškia, kad dalį naujų investicijų gamintojai finansuos pasitelkiant kreditus.

PAGRINDINIŲ APKLAUSOS KOMPONENTŲ INDEKSAS

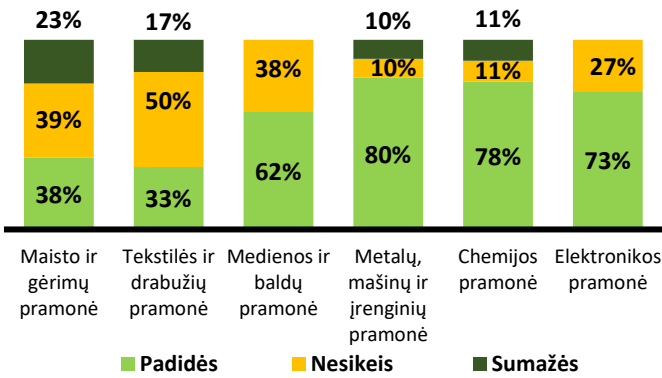
11 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

PRAMONĖS ĮMONIŲ VADOVŲ ATSAKYMAI Į INDEKSO KLAUSIMUS | PROC.

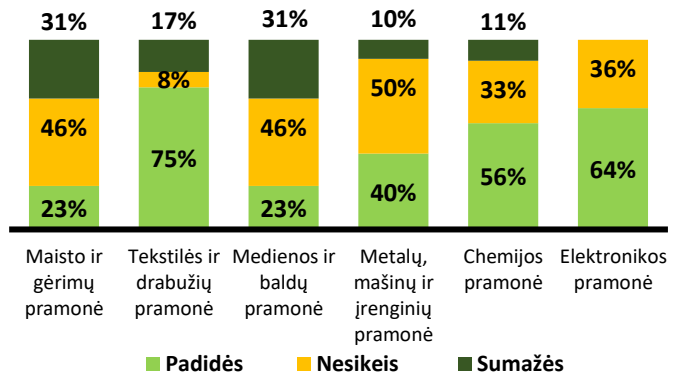

12 lentelė. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

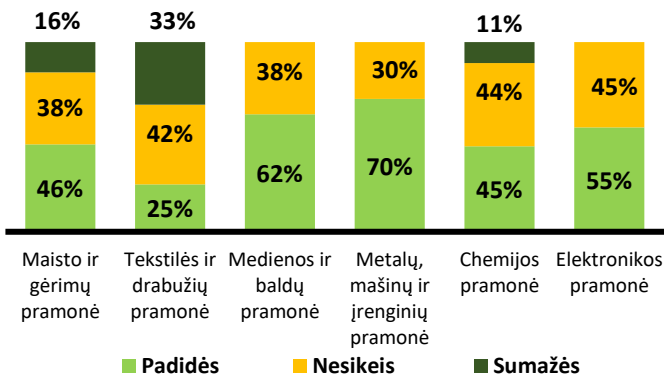
GAMYBOS KIEKIS – 2018 M. II PUSM.

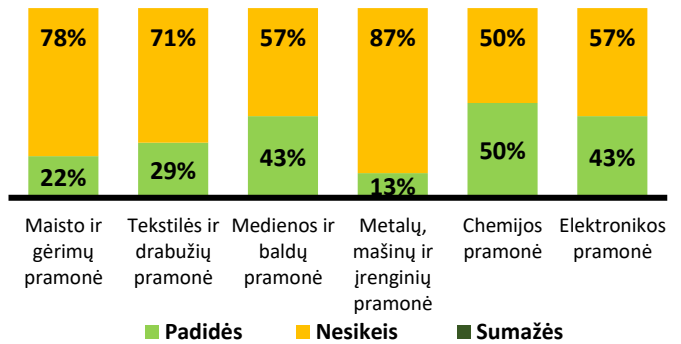
INVESTICIJŲ APIMTYS – 2018 M. II PUSM.

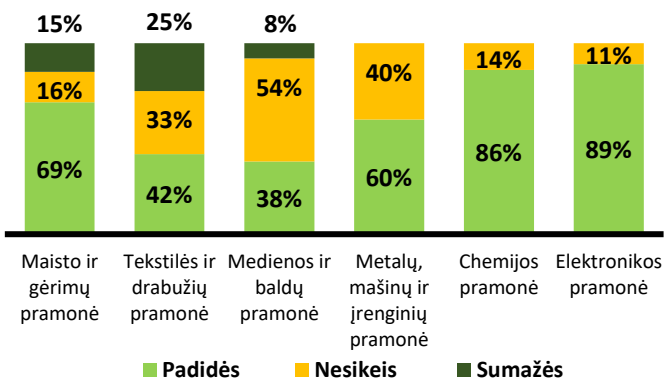
PAJĖGUMŲ IŠNAUDOJIMAS – 2018 M. II PUSM.

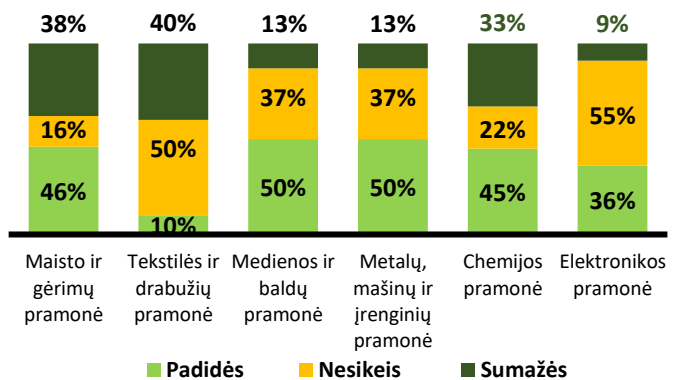
SKOLINIMASIS – 2018 M. II PUSM.

EKSPORTO APIMTYS – 2018 M. II PUSM.

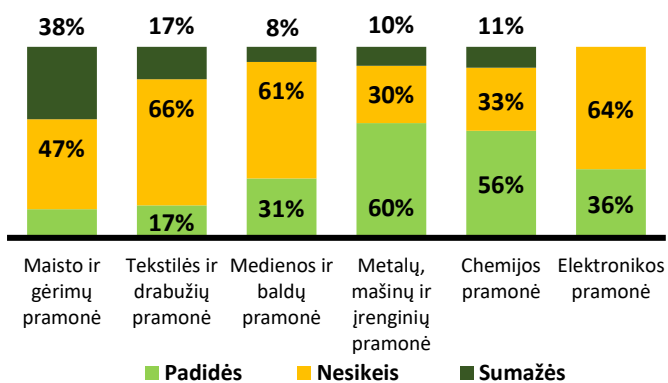

VIDAUS VARTOJIMAS – 2018 M. II PUSM.

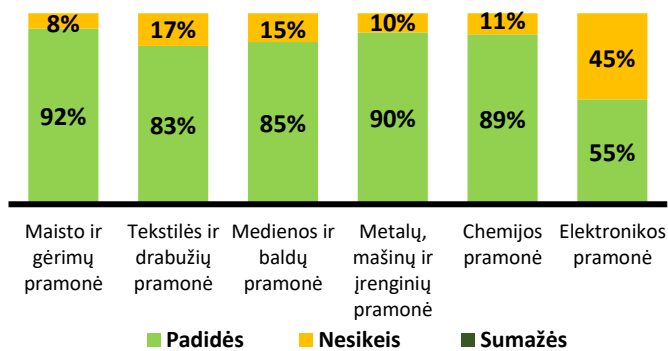

13 – 18 lentelės. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa

DARBUOTOJŲ SKAIČIUS – 2018 M. II PUSM.

DARBO UŽMOKESTIS – 2018 M. II PUSM.

19 – 20 lentelės. Šaltinis: Lietuvos pramonininkų konfederacija, II pusm. lūkesčių apklausa